

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Забайкальского края

Муниципальный район "Могойтуйский район"

МАОУ "ЗСОШ"

УТВЕРЖДЕНО

**Директор МАОУ
"ЗСОШ"**

Долсонова Д.Э.

№138 от «01» 09 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Буряад хэлэн»

2 класс

Составила: учитель начальных классов
Жадамбаева О.Ж.

Зугалай

ТАЙЛБАР И БЭШЭГ

2 классай буряад хэлээр табигдаһан образовательна программа доро тоологдоһон документнууд дээрэ үндэһэлэн табигдаһан байна:

- Федеральный закон от 29.12.2012 №273-ФЗ «Об образовании в РФ» ;
- Федеральный государственный образовательный стандарт начального общего образования, утвержденного приказом Министерства образования и науки от 06.10.2009 г. №373 (изменения от 26.11.2010 г. №1241; от 22.09.2011 г.2357; от 31.12.2015 г. 1576);
- Письмо Департамента государственной политики в сфере общего образования Министерства образования и науки РФ от 28. 10.2015 г. №08-1786 «О рабочих программах учебных предметов»;
- Примерная основная образовательная программа начального общего образования (от 28 июня 2016 г. №2/16-з);
- Приказ Министерства просвещения РФ № 254 от 20 мая 2020г. «О федеральном перечне учебников, допущенных к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования организациями, осуществляющими образовательную деятельность»;
- Изменения в приказ 254 (приказ «766 от 23.12.2020. зарегистрирован 2.03.2021 362645);
- Рекомендации Министерства просвещения Российской Федерации по оценке готовности организаций, осуществляющих образовательную деятельность к началу учебного года (от 14 марта 2020 года № ВБ-593/03);
- Постановление Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 28.09.2020г. №28 «Санитарные правила 2.4. 3648-20 «Санитарно-эпидемиологические требования к организациям воспитания и обучения, отдыха и оздоровления детей и молодежи»;
- Рекомендации Федеральной службы Роспотребнадзора от 08 мая 2020 года №02/9060-2020-24 «О направлении рекомендаций по организации работы образовательных организаций в условиях распространения COVID-19»;
- Письмо Минпросвещения РФ 03 от 12.08.2020г. №ГД-1192/03 и Федеральной службы по надзору в сфере защиты прав потребителей и благополучия человека по Забайкальскому краю от 17.08.2020г. №75-00—05/109-1767-2020 « О направлении дополнений по организации образовательной деятельности в образовательных организациях в условиях распространения новой коронавирусной инфекции (COVID-19);
- Постановление Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 30.06.2020 г. № 16 "Об утверждении санитарно-эпидемиологических правил СП 3.1/2.4 3598 - 20 "Санитарно-эпидемиологические требования к устройству, содержанию и организации работы образовательных организаций и других объектов социальной инфраструктуры для детей и молодежи в условиях распространения новой коронавирусной инфекции (COVID-19)"

- ООП ООО МАОУ «Зугалайская СОШ» (с изменениями от 01.09.2021г.)
- Положение о рабочей программе МАОУ «Зугалайская СОШ»;
- Учебный план МАОУ «Зугалайская СОШ» на 2023-2024 учебный год.

Программа бээлүүлхын тула доро үгтэһэн **методическэ комплект** хэрэглэгдэхэ:
 Р.С.Дылыкова, Т.Б.Базаргуруева, Д.Б.Дугарова гэхэнавторнуудайзохёоһон «Буряад хэлэн 2 класс» Улан-Үдэ «Бэлиг» хэблэл 2010 он.
 Р.С.Дылыкова, Т.Б.Базаргуруева, Д.Б.Дугарова Буряад хэлэн: Ажалай дэбтэр, 2 кл. - Улпнг_удэ: «Бэлиг» хэблэл, 2010 он
 Р.С.Дылыкова, Т.Б.Базаргуруева, Д.Б.Дугарова Методическа дурадхалнууд.

Буряад хэлэ 2дохи класста үзэхэ **гол зорилго** гэбэл – түрэл буряад хэлэн дээрэнэ бэшүүлжэ, уншуулжа, харилсуулжа хургаха.

Буряад хэлэ зааха **тодорхой зорилгонууд** гэхэдэ:

- хэлэн ухаан хоерой хоорондоо нягта холбоотой байдаг дээрэнэ үхибүүдые түрэл хэлэндэнэ хургадаа, тэдэнэй ухаан бодолые хүгжөөхэ, баяжуулха;
- хурагша бүхэниие зүбөөр, уран гоёор, удхыень ойлгон уншаха дадалтай болгохо;
- түрэл арадай ёһо заншалнуудые болон сэсэн мэргэн хургаалнуудые ойлгуулха;
- эхэ орондоо, түрэн тоонто нутагтаа, түрэл хэлэндээ, арад зондоо, бэшэшье үндэхтэндэ дуратайгаар хүмүүжүүлхэ;
- хурагшадай аман хэлэлгы хэшээл бүхэндэ баяжуулангаа, тэдэниие эли тодоор, литературна хэлэн дээрэ хэлүүлжэ, ханал бодолыень алдуугүйгөөр, сэбэр гоёор бэшүүлжэ хургаха.

Буряад хэлээ үзэхэ программа соо үгтэһэн гол түлэб бүлэгүүд:

1. Мэдүүлэл – 8 час
2. Үгэ. Абьян ба үзэгүүд – 22 час
3. Абтаһан үгэнүүд – 5 час
4. Юумэнэй нэрэ – 9 час
5. Үйлэ үгэ – 4 час
6. Тэмдэгэй нэрэ – 5 час
7. Үгын үндэһэн. Нэгэ түрэл үгэнүүд – 4 час
8. Хэлэлгэ – 7 час
9. Хэлэлгын нюусанууд – 4 час

2 класста буряад хэлэнэй хэшээлдэ неделин 2 час хараалагдана. Жэл соо 68 час болоно.

Зугаалайн дунда хургуулийн 2 класста 19 хурагшад: 10 хүбүүд, 9 басагад. 5 хурагшад ород хэлэнтэй байна, тиимэхэ буряад хэлээр сэгнэлтэ табигданагүй. Нэгэдэхи уровеньдэ 1 басаган хурана, хоёрдохи – 7, гарбадахи – 6.

Хэлэ үзэхэ байдалай эрилтэнүүд.

Үхибүүнэй өөрын хүгжэлтын дүнгүүд (личностные результаты) – өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно (хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсанаб, бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно), хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно (аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ).

Бэээ гуримшуулаад ябаха шадабари (регулятивные УУД):

- багшатаа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха;
- хэшээлдээ юу хэхэнээ хойно хойноһоонь тоолохо;
- юу хэхэ гээшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ (прогнозировать);
- өөрынгөө, нүхэдэйнгөө, классайнгаа ажал багшатаа сугтаа урид зохоогдоһон тусхай критеринүүдээр шалгаха;
- багшын үгэһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха.

Оршон тойрониие шудалха шадабари (познавательные УУД):

- номоор хүдэлхэ (номой гаршагай, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо);

- зураг хаража гү, али текст уншажа асуудалнуудта харюу олохо;
- багшатаа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха;

Үгөөр хэлэгдэн ойлгосо схемэ, таблица, модель болгохо, тийн нөөргөн модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэхэ;

- текстын удха дамжуулха.

Харилсаха шадабари (коммуникативные УУД):

- өөрынгөө ханал бодол аман хэлэлгээр, тийхэдэ багахан текст зохоожо, бэшэгэй хэлэлгээр харуулха;

- хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэнэниие ойлгохо;

-уран гоеор уншаха, хөөрэхэ;

-классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаа яагаад ажалаа эмхидхэхэ, ямар журамууды сахиха тухайга хэлсэхэ;

- хоер хоероороо, бүлэг бүлэгөөр хүдэлхэ, тийхэдэ олон ондоо «тушаал» бэе дээрээ абаха: ударигдагшын, баабари дүүргэгшын, бэшээшын г.м.

Буряд хэлээр шадабари (предметные результаты):

- багшын, нүхэдэйнгөө хөөрэнэн, уншан текст хадуун абаха;

- бүхэли үгөөр, зүбөөр, ойлгосотойгоор, уранаар уншаха;

-текстын нэрын удха ойлгохо, үгтэнэн нэрэнүүд сооноо текстын удхада таараха нэрэ шэлэхэ;

- хөөрэнэн, асууһан, шангадхаһан мэдүүлэлнүүдэй янзанууды мэдэхэ; тэдэниие аянгалха;

- мэдүүлэлнүүды зохоохо, хүсөөхэ, сэгнэхэ, зүб болгохо;

- үгэнүүдтэ асуудал табиhi;

- үгэнүүды асуудалнуудаарнь бүлэгүүд болгохо;

- үгэ соохи абяанууды зүбөөр нэрлэхэ, аялган болон хашалган абяануудай илгарал нэрлэхэ;

- үгэ үедэ хубааха, шэнэ мүртэ яжа нүүлгэхы мэдэхэ;

- буряд алфавит мэдэхэ, алфавидаар үгэнүүды хубарюулха;

- үгэ соохи түргэн болон удаан аялгануудай үүргэ ойлгохо (үгын удха ондоо болгодогыень);

- үгэ соохи йотированна үзэгүүдэй «ажал» мэдэхэ; хашалганай удаа, үгын болон үеын эхиндэ;

- дүримүүды баримталан, үгэ соо аялган үзэгүүды зүб бэшэжэ шадаха (аялганай тааралдал, аялганай хубарил, түргэн у-ү, удаан уу-үү, уй-үй, ы-ии, өө-ээ);

-хонгео ба бүдэхи хашалганууды илгаруулха;

- хатуу ба зөөлөн хашалганууды илгаруулха, хашалгануудай зөөлэниие харуулха арга мэдэхэ;

- үгэ соо бүдэхи хашалгануудай урда дайралдадаг б, г, д, хашалгануудай үгүүлбэри тухай мэдэхэ;

- абтаһан үгэ тухай ойлгосотой байха, абтаһан үгын сохилтотой аялганай үгүүлбэри болон бэшэлгэ мэдэхэ, хашалган хүүлтэй ородоор бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүдэй буряд хэлэн дээрэ бэшэлгэ мэдэхэ, абтаһан үгын хүүлэй сохилтогүй аялганай бэшэлгэ мэдэхэ;

- юумэнэй нэрэ тухай ойлгосотой байха: хэн? Юун? Гэжэ асуудалда харюусадаг, юумэ нэрлэдэг, нэгэнэй. Олоной тоогой түхэлнүүдэй байдаг, олоной тоогой түхэл тусхай залгалтануудаар харуулагдадаг, тусхайта юумэнэй нэрэнүүд, тэдэнэй янзанууд, ехэ үзэгөөр бэшэг дээрэ харуулагдаха тухай, юумэнэй нэрын асуудалнуудаар хубилха ёһо мэдэхэ;

-үйлэ үгэ тухай ойлгосотой байха: хэлэлгэ соохи үүргэ, юу хэнэб? Яанаб? Яжа байнаб? гэжэ асуудалда харюусадаг, юумэнэй үйлэ нэрлэдэг, үйлэ үгэ мэдүүлэл соо хэлэгшэ болодог гэжэ мэдэхэ;

- тэмдэгэй нэрэ тухай ойлгосотой байха: хэлэлгэ соохи үүргэ, ямар? гэжэ асуудалда харюусадаг, юумэнэй шанар, тэмдэг нэрлэдэг, удхаараа юумэнэй нэрэтэй нягта холбоотой

байдаг, тэмдэгтэй нэрын жэшээ дээрэ синонимууд, антонимууд гэжэ үгын удха мэдэдэг болохо;

-үгын бүридэл тухай мэдэсэтэй болохо: үгын үндэһэн, түрэл үгэнүүд, нэгэ үндэһэтэ үгэнүүдэй шэнжэ, үгын үндэһэ илгах тухай, түрэл үгэнүүд болон нэгэ үгын түхэлнүүд гэжэ ойлгосонуудыг илгаруулха;

- хэлэлгэ тухай ойлгосотой болохо: хэлэлгэ мэдүүлэлнүүдхээ бүридэдэг, мэдүүлэлнүүд хоорондоо удхын харилсаатай байдаг, хэлэлгэ аман ба бэшэгэй гэжэ илгардаг, монолог болон диалог гэжэ байдаг;

- текст, абзац тухай ойлгосотой болохо, текст хубинуудта хубааж, түсэб табиха шадабаритай болохо, зураглан, домоглоһон текстнүүдэй шанарнуудыг мэдэхэ;

-хэлэлгын нюусануудтай танилсаха: фразеологизмуудай, оньһон, хошоо үгэнүүдэй үүргэ ойлгохо;

- зурагаар гү, али үгтэһэн темээр багахан зураглаһан гү, али домоглоһон гү, али холимог түхэлэй текст зохиожо шадаха ёһотой, тэрэнээ бэшэгэй хэлэлгээр харуулха ёһотой;

-хоёрдохи класста буряад хэлээр олгогдохо гол шадабари – буулгажа бэшэхэ шадабари: алгоритм хамта зохиохо, тэрэнээр буулгаха, өөрынгөө ажал сэгнэхэ.

Тематическэ планировани.

2 класс. 68 час.

№	Содержание	Кол-во часов	Эрилтэнүүд
I	Мэдүүлэл.	8 ч	
1	Мэдүүлэлтухай ойлгосо.	1 ч	
2	Мэдүүлэлэй шухала гэшүүд.	1 ч	
3	Мэдүүлэлэй шухала гэшүүд ямар нэрэтэйб?	1 ч	Мэдүүлэл гэхэн ойлгосын гол шэнжэнүүдыг мэдэхэ: мэдүүлэл үгэнүүдхээ бүридэдэг, дүүрэн һанал бодол харуулдаг, мэдүүлэл соо ороһон мэдүүлэлнүүдыг зохиожо хураха
4	Юрэ хөөрэхэн мэдүүлэл.	1 ч	
5	Асууһан мэдүүлэл.	1 ч	
6	Шангадхаһан мэдүүлэл.	1 ч	
7	Шалгалта.	1 ч	
8	Алдуу дээрээ хүдэлмэри.	1 ч	
II	Үгэ. Абяан ба үзэгүүд.	22 ч	
1	Үгэ.	1 ч	Фонетикын талаар олгогдоһон шадабаринууд бүридхэгдэнэ: абяан, аялган болон хашалган абяанууд, түргэн, удаан, дифтонг абяанууд, хонгео болон бүдэхэ, хатуу болон зөөлэн хашалганууд. Абяануудыг зүбөөр үгүүлжэ, шагнажа абаха, хатуу абажа, шагнажаабаһан үгээ үзэгүүдээр харуулжа, үгэнүүдэй абяан болон үзэгүүдэй анализ, модель
2	Аялган, хашалган абяан ба үзэгүүд.	1 ч	
3	Үгын үе.	1 ч	
4	Үгэ таһалжа, шэнэ мүртэ бэшэлгэ.	1 ч	
5	Түргэн ба удаан аялганууд.	1 ч	
6	Дифтонгнууд.	1 ч	
7	Йотированна аялганууд.	1 ч	
8	Аялганай тааралдал.	1 ч	
9	Аялганай хубарил.	1 ч	
10	Түргэн у-ү.	1 ч	

11	Удаан уу-үү.	1 ч	табижа хураха. Буряад алфавит мэдэхэ, тэрэниие практическа даабари дүүргэхэдээ хэрэглэжэ шадаха. Аялган болон хашалган үзэгүүдэй зүб бэшэлгэ ойлгожо абаха, аялганай тааралдал, хубарил, нугарал гэжэ гол дүримүүдтэй танилсаха, у-ү, уу-үү, уй-үй аялгануудай бэшэлгэ зэргэсүүлэн ойлгохо
12	Дифтонг уй-үй.	1 ч	
13	Удаан ы-ии.	1 ч	
14	Удаан өө-ээ.	1 ч	
15	Хонгёо ба бүдэхи хашалганууд.	1 ч	
16	Хатуу ба зөөлэн хашалганууд.	1 ч	
17	Хашалгануудые зөөлэрүүлхэ аргууд	2 ч	
18	Б, д, г хашалганууд.	3 ч	
19	Шалгалта.	1 ч	
III	Абтаһан үгэнүүд.	5 ч.	
1	Абтаһан үгэнүүд тухай ойлгосо.	1 ч	Абтаһан үгэнүүд тухай ойлгосо абаха, абтаһан үгэнүүдые бэшэхэ дүрим мэдэхэ болохо.
2	Абтаһан үгэнүүдые бэшэхэ дүрим.	1 ч	
3	Абтаһан үгэнүүдэй һүүлэй аялгануудые зүб бэшэлгэ.	1 ч	
4	Илгаһан хатуу тэмдэгтэй абтаһан үгэнүүд	1 ч	
5	Шалгалта.	1 ч	
IV	Юумэнэй нэрэ.	9 ч	
1	Юумэнэй нэрэ – хэлэлгын хуби.	1 ч	Үгэнүүдые бүлэг болгон хэн? юун? гэжэ асуудалнуудта харюусадаг үгэнүүд юумэ нэрлэдэг үгэнүүд гэжэ ойлгохо, тиихэдээ тусхай асуудалнуудта харюусадаг үгэнүүдые илгажа, нэрлэжэ хураха. Юймэнүүд ганса байдаггүй, олон байдаг гэжэ ойлгохо, олон юумэнүүдые харуулха зүйлнүүдые мэдэдэг болохо.
2	Юумэнэй нэрын тоогоор хубилалга.	2 ч	
3	Тусхайта юумэнэй нэрэнүүд.	3 ч	
4	Юумэнэй нэрын хубилха ёһо.	1 ч	
5	Шалгалта.	1 ч	
6	Алдуу дээрээ хүдэлмэри.	1 ч	
V	Үйлэ үгэ.	4 ч	
1	Үйлэ үгэ – хэлэлгын хуби.	2 ч	Үгэнүүдые бүлэг болгон яанаб? юун хэнэб? гэжэ асуудалнуудта харюусадаг үгэнүүд үйлэ нэрлэдэг үгэнүүд гэжэ ойлгохо, тиихэдээ тусхай асуудалнуудта харюусадаг үгэнүүдые илгажа, нэрлэжэ хураха. Үгэнүүдые хоорондонь, тиихэдэ хэлэлгын хубинуудаар зэргэсүүлжэ, тэдэнэй харилсаа анхаржа, элирүүлжэ хураха.
2	Үйлэ үгэ – мэдүүлэлэй шухала гэшүүн.	2 ч	
VI	Тэмдэгэй нэрэ.	5 ч	
1	Тэмдэгэй нэрэ – хэлэлгын хуби.	3 ч	Үгэнүүдые бүлэг болгон ямар? гэжэ асуудалнуудта харюусадаг үгэнүүд шанар нэрлэдэг үгэнүүд гэжэ
2	Адли болон харша удхатай үгэнүүд	1 ч	
3	Шалгалта.	1 ч	

			ойлгохо, тийхэдээ тусхай асуудалнуудта харюусадаг үгэнүүдые илгажа, нэрлэжэ һураха. Практическа аргуудаар синонимуудтай, антонимуудтай, омонимуудтай, тийхэдэ олон удха болон шэлжэһэн удхануудтай танилсаха.
VII	Үгын үндэһэн. Түрэл үгэнүүд.	4 ч	
1	Нэгэ үндэһэтэ үгэнүүд.	1 ч	Үгэнүүд нэгэ үндэһэтэй, нэгэ удхатай байжа түрэлнүүд болодог гэжэ олгохо, үгын үндэһэ илгажа һураха, түрэл үгэнүүд болон үгын түхэл гэхэн ойлгосонуудые практическаар илгаруулжа шадаха.
2	Үгын үндэһэ илгалга.	3 ч	
VIII	Хэлэлгэ.	7 ч	
1	Хэлэлгэ гэжэ юун бэ?	1 ч	Текст мэдүүлэлнүүдһээ бүридэнэ, тэдэнь хоорондоо удхын харилсаатай байна, текст бүхэн өөрын нэрэтэй, тиймэһээ нэрын уншаад, юун тухай хэлэгдэхэб гэжэ ойлгохоор – иимэ ойлгосонууд улам гүнзэгырүүлэгдэнэ.
2	Монолог, диалог.	1 ч	
3	Текст.	1 ч	
4	Абзац.	1 ч	
5	Текстын хубинууд.	1 ч	
6	Текстын янзанууд.	1 ч	
7	Шалгалта.	1 ч	
IX	Хэлэлгын нюусанууд	4 ч	
1	Фразеологизмууд.	1 ч	Үгын удха ойлгохо, нэгэ түрэл үгэнүүдые нэрлэхэ, үгэнүүдые темэнүүдээр бүлэглэхэ, адли удхатай үгэнүүдэй зэргэ зохохо, словаряар хүдэлмэрилхэ г.м. шадабаритай болгохо.
2	Онһон үгэнүүд болон таабаринууд	1 ч	
3	Шалгалта.	1 ч	
4	Алдуу дээрээ хүдэлмэри.	1 ч	

Хэрэглэгдэхэ литература

Багшын	Нурагшадан
Р.С.Дылыкова, Т.Б.Базаргуруева, Д.Б.Дугарова гэнэнавторнуудайзохёон «Буряад хэлэн 2 класс» Улан-Үдэ «Бэлиг» хэблэл 2010 он. Р.С.Дылыкова, Т.Б.Базаргуруева, Д.Б.Дугарова Буряад хэлэн: Ажалай дэбтэр, 2 кл.- Улан-Удэ: «Бэлиг» хэблэл, 2010 он Р.С.Дылыкова, Т.Б.Базаргуруева, Д.Б.Дугарова Методическа дурадхалнууд. «Буряад хэлэн, уншалга, хэлэлгэ хүгжөөлгэ» буряад нургуулин программанууд 1-4 классуд Улаан-Үдэ «Бэлиг» 2004 он	Р.С.Дылыкова, Т.Б.Базаргуруева, Д.Б.Дугарова гэнэнавторнуудайзохёон «Буряад хэлэн 2 класс» Улан-Үдэ «Бэлиг» хэблэл 2010 он. Р.С.Дылыкова, Т.Б.Базаргуруева, Д.Б.Дугарова Буряад хэлэн: Ажалай дэбтэр, 2 кл.- Улан-Удэ: «Бэлиг» хэблэл, 2010 он

Гол түлэб эрилтэнүүдэй разработканууд.

Буряад хэлээр эхин хургуулийн эрилтэнүүд гүрэнэй хургалгын стандартын федеральна образовательна компонент дээрэ, Буряад республикын хуралсалай болон эрдэм ухаанай министерсвын эрилтэ дээрэ үндэхэлэн табигдабайна.

Энэ хуралсалай процессай материальна-техническэ хангалта байгуулха гүрэнэй стандартын эрилтэ дүүргэхэ документ болоно.

Энэ эрилтэ соо номой продукции (библиотечный фонд демонстрационных печатных пособий), компьютерна ба информационно-коммуникационно арганууд, техническэ арганууд (ТСО), экранно-звуковой пособиинууд болоно.

Эдэ разработканууд шэнэдхэмэл методиканууд хэрэглэгдэнэ. Эдээн соо схемэнүүд, таблицанууд, зурагууд, слайданууд ба бэшэшье бии болоһон шэнэ арганууд хэрэглэгдэхээр хараалагдана.

Кабинет компьютер болон бусан мүнөөнэй оньһото техническэ бүтээлнүүд шэнэ стандартын ёһоор хэрэглэгдэнэ.

2-хи класс дүүргэхэдөө мэдэхэ болохо программна эрилтэнүүд.

- Юумэнэй нэрые хубилгаха;
- Багшын уншажа үгэхэдэ, 45-60 үгэтэй текстые алдуутгүйгөөр, сэбэр гоёор бэшэхэ;
- Юумэнэй нэрын залагалтануудые зүбөөр бэшэхэ;
- Нэгэ түрэл гэшүүдэй хоорондо запятой болон союзуудые хэрэглэхэ;
- Үгын үндэхэ илгаха, нэгэ түрэл гэшүүдые олохо
- Мэдүүлэлэй гэшүүдээр шүүлбэри хэхэ;
- Багшын заажа үгэхэн темэдэ сочинении бэшэжэ хураха, үзэхэн ба дуулаһан юумэн тухайгаа богонихон рассказ захёон бэшэжэ шадаха.